

ปัญหาการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา : กรณีศึกษาสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด

Problems of Intellectual Property Management: the Study of Buriram United Football Club

วันชนะ หอมชง

บ้านเลขที่ 757/24 หมู่บ้านเดอะซิตี สาทรร-ราชพฤกษ์ ถนนเทอดไท
แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กทม. 10160

Wanchana Homchong

757/24 The City Sathorn-Ratchapruek Village, Thoet Thai Road., Bang Wa, Phasi
Charoen, Bangkok, 10160.

E-mail : tawanlastblank@hotmail.com

วรรณวิภา พัวศิริ

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง
อำเภอคลองหลวง ปทุมธานี 12120

Wanwipa Puasiri

School of Law, Bangkok University. Phahonyothin Rd, Khlong Nueng,
Khlong Luang District, Pathum Thani, 12120.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสโมสรฟุตบอลในประเทศไทย เพื่อนำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับสโมสรฟุตบอลและสร้างแนวทางที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาสโมสรฟุตบอลในด้านต่าง ๆ เพื่อยกระดับการแข่งขันกีฬาฟุตบอลของประเทศไทยให้มีมาตรฐานการแข่งขันฟุตบอลเทียบเท่ากับต่างประเทศ บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิจัยจากเอกสารเป็นหลัก และศึกษาจากคำรา บทความ รายงาน และงานวิจัยต่าง ๆ มาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทยและประเทศอังกฤษ ที่นำมาใช้ในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการให้ความคุ้มครองเจ้าของผลงานและบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของสโมสรฟุตบอลในประเทศไทย จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อสร้างรายได้ให้กับสโมสรฟุตบอลของประเทศไทยนั้นยังมีความเสี่ยงจากการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสโมสรฟุตบอล

อีกทั้งสโมสรฟุตบอลในประเทศไทยยังมีระบบบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่ขาดประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับสโมสรฟุตบอลในประเทศอังกฤษ

คำสำคัญ : ทรัพย์สินทางปัญญา สโมสรฟุตบอล การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา

Abstract

This research article's purpose is to study about problems of Intellectual Property (IP) Management in football business in Thailand through Buriram United Football Club. The research aims to find methods to earn income for football club and appropriate approaches that is most effective development for football club in every aspects to elevate standard of football competition in Thailand to meet those of international. This research article is a qualitative research gather from documents such as articles, reports and researches to comparative study between IP Laws of Thailand and England used to protect and manage IP in order to establish proper guidelines for Thai Football club. The research found that Thai Football Clubs have problems about IP Management in order to generate income and IP protection from IP infringement. Also, Thai Football Club still have an inefficient IP management and protection compared to those in England.

Keywords : Intellectual Property, Football Club, Intellectual Property Management

บทนำ

การพัฒนากีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย นับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2551 มาจนถึงปัจจุบัน ถือได้ว่าประสบความสำเร็จค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับภาพรวมของการแข่งขันฟุตบอลในอดีต โดยสังเกตได้จากแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้เข้าชมการแข่งขันภายในสนาม ยอดจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก และจำนวนผู้สนับสนุนหรือสปอนเซอร์ของสโมสรฟุตบอลอาชีพในแต่ละสโมสรที่ให้การสนับสนุน ส่งผลให้การถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลมีมูลค่าและรายได้เพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงจำนวนเงินที่ให้การสนับสนุนสโมสรฟุตบอล¹ จึงทำให้เกิดการพัฒนาทั้งในด้านโครงสร้างของสโมสรและการบริหารจัดการสโมสรฟุตบอล เช่น มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสนามแข่งขัน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้เข้าชมทั้งภายในและโดยรอบสนามแข่งขัน รวมไปถึงมาตรฐานการจัดการแข่งขันและการบริหารจัดการของสโมสรเพื่อให้กีฬาฟุตบอลภายในประเทศไทยสามารถยกระดับไปสู่ระดับสากลได้อีกด้วย

¹ Thaipremierleague club, ประวัติไทยพรีเมียร์ลีก (25 มีนาคม 2562) Thai premier league club <<http://www.thaipremierleague-club.com>>.

สมาพันธ์ฟุตบอลอาซีฟในทวีปเอเชีย (Asia Football Confederation – AFC) ได้ออกกฎข้อบังคับให้สโมสรฟุตบอลอาชีพต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเชิงพาณิชย์ เพื่อแสวงหารายได้และประกอบธุรกิจอย่างเต็มตัว โดยการนำแนวคิดเกี่ยวกับหลักการตลาดกีฬา (Sport Marketing) มาเป็นกลยุทธ์ในการดำเนินกิจการและสร้างรายได้หลัก โดยรายได้ดังกล่าวจะมาจาก 3 แหล่ง คือ (1) เงินสนับสนุนจากสปอนเซอร์, (2) ค่าลิขสิทธิ์การถ่ายทอดสด และ (3) การจำหน่ายบัตรเข้าชมการแข่งขันและการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกของสโมสรฟุตบอล²

ดังนั้นแนวทางที่จะส่งเสริมให้กีฬาฟุตบอลในประเทศไทยสามารถพัฒนาสู่ระดับสากลได้จะต้องมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการทีมฟุตบอล ผู้เล่น ผู้สนับสนุน รวมไปถึงมีการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพและสามารถสร้างรายได้ให้กับสโมสรฟุตบอล เพื่อนำรายได้ไปใช้พัฒนาด้านต่าง ๆ ต่อไป โดยต้องมีการบริหารจัดการทางธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ไปพร้อมกับการบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อป้องกันการกระทำละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงควรดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นเพื่อให้การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญามีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับธุรกิจกีฬาสโมสรฟุตบอลอาซีฟในประเทศไทยและประเทศอังกฤษ รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับธุรกิจกีฬาสโมสรฟุตบอลอาซีฟในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายของประเทศไทยและประเทศอังกฤษในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับธุรกิจกีฬาสโมสรฟุตบอลอาซีฟของต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับธุรกิจกีฬาสโมสรฟุตบอลอาซีฟในประเทศไทย
4. เพื่อให้เกิดแนวทางในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับธุรกิจกีฬาสโมสรฟุตบอลอาซีฟในประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานของการศึกษา

สโมสรฟุตบอลในประเทศไทยมีแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่ไม่เป็นระบบและขาดประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับสโมสรในประเทศอังกฤษ ส่งผลให้การพัฒนาด้านกีฬาฟุตบอลไม่ประสบความสำเร็จและไม่สามารถสร้างรายได้เท่าที่ควร ในทางตรงกันข้าม ระดับความนิยมของกีฬาฟุตบอลลีกในประเทศไทยกับมูลค่าของธุรกิจกีฬาฟุตบอลในประเทศไทยนั้น ยังมีมูลค่าต่ำกว่าธุรกิจกีฬาฟุตบอลของต่างประเทศเป็นอย่างมาก จึงสมควรจัดการให้มีการพัฒนาแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการธุรกิจกีฬาฟุตบอล

² R.Somboon, *Sport Marketing กับ 5 กลวิธีในการทำ อยากรู้ ต้องอ่าน!* (15 กันยายน 2562) BrandAge Online <<http://www.brandage.com/article/12051/Sport-Marketing>>.

อย่างมีแบบแผน โดยเฉพาะในส่วนของทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้ธุรกิจกีฬาสามารถสร้างรายได้และชื่อเสียงให้กับสโมสรฟุตบอลในประเทศไทย

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยนี้จะศึกษาการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับธุรกิจกีฬาสโมสรฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย โดยศึกษาจากการบริหารจัดการของทีมสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ร่วมกับการศึกษากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 รวมทั้งกฎหมายลิขสิทธิ์และเครื่องหมายการค้าของประเทศอังกฤษ คือ Copyright, Design and Patents Act (1988) กับ Trade Marks Act, 1994 และแนวทางการจัดการกับข้อพิพาทจากปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจกีฬาสโมสรฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยและต่างประเทศ รวมทั้งแนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับธุรกิจกีฬาสโมสรฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย
2. ทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับธุรกิจกีฬาสโมสรฟุตบอลอาชีพของประเทศไทย
3. ทำให้เกิดความเข้าใจปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับธุรกิจกีฬาสโมสรฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย โดยการศึกษาจากการบริหารจัดการของทีมสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด
4. ทำให้เกิดแนวทางในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับธุรกิจกีฬาสโมสรฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) โดยการศึกษาการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของสโมสรฟุตบอลในประเทศไทยเพื่อนำมาตรฐานดังกล่าวมาแนะนำสโมสรฟุตบอลในประเทศไทย โดยมีสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ดเป็นตัวอย่างสโมสรฟุตบอลของประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการของสโมสรฟุตบอลของประเทศไทย รวมถึงกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขและพัฒนา รวมทั้งต่อยอดทางธุรกิจให้กับสโมสรฟุตบอลในประเทศไทย และเป็นบรรทัดฐานในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของสโมสรฟุตบอลไทยมีความเป็นมืออาชีพเทียบเท่าต่างประเทศ อีกทั้งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากกฎหมาย พระราชบัญญัติ หนังสือกฎหมาย หนังสือพิมพ์ ข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต บทความวิทยานิพนธ์และวารสารทางกฎหมายต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ นำมาวิเคราะห์และ

สรุปปัญหาในการวิจัย เพื่อให้เกิดแนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับธุรกิจกีฬาสโมสรฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยต่อไป

สถานการณ์ของธุรกิจกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย

จากการกำหนดข้อบังคับของสมาพันธ์ฟุตบอลอาชีพในทวีปเอเชีย (AFC) ได้ออกกฎให้สโมสรฟุตบอลอาชีพในทุกประเทศต้องจดทะเบียนนิติบุคคลเชิงพาณิชย์ เพื่อแสวงหารายได้และประกอบธุรกิจอย่างเต็มตัว โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับหลักการตลาดกีฬา (Sport Marketing) มาใช้เพื่อสร้างรายได้ให้สโมสรฟุตบอลและรองรับกระแสความนิยมของกีฬาฟุตบอล รวมถึงเพิ่มความเป็นมืออาชีพของสโมสรฟุตบอลให้มากยิ่งขึ้น ดังนั้น สโมสรฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยจึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการบริหารงานเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะทางธุรกิจของกีฬาฟุตบอลอาชีพ โดยทุกสโมสรฟุตบอลต้องมีงบประมาณในการบริหารจัดการเป็นของตนเอง ไม่ใช้งบประมาณส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจเป็นเงินทุนหลักในการบริหารจัดการสโมสรดังเช่นที่เคยเป็นมาในอดีต เพื่อให้สโมสรฟุตบอลมีเป้าหมายในการแสวงหาผลกำไรจากการบริหารงาน ทำให้แต่ละสโมสรฟุตบอลจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการตลาด สร้างกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างฐานแฟนบอล ควบคู่ไปกับการพัฒนาความสามารถของนักกีฬาฟุตบอลเพื่อสร้างผลงานในสนามแข่งขันให้ประสบความสำเร็จ

ปัจจุบันมีการระบาดของไวรัส Covid-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อการแข่งขันฟุตบอลเนื่องจากสปอนเซอร์ที่ให้การสนับสนุนการแข่งขันนั้นได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลต่อจำนวนเงินที่ให้การสนับสนุนนั้นมีจำนวนลดลง อีกทั้งผู้เข้าชมในสนามก็มีจำนวนลดน้อยลงเนื่องจากกลัวการแพร่ระบาดของโรค รวมไปถึงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อรายได้ของสโมสรฟุตบอลและธุรกิจกีฬาฟุตบอลเป็นอย่างมาก

รายได้ของสโมสรฟุตบอลในประเทศไทย

รายได้ของสโมสรฟุตบอลที่เข้าแข่งขันในรายการไทยพรีเมียร์ลีก (Thai Premiere League) มาจาก 5 ส่วนสำคัญ ได้แก่

(1) เงินสนับสนุนจากสปอนเซอร์

เป็นรายได้ที่ได้รับจากผู้สนับสนุนทีมสโมสรฟุตบอล ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนด้านเงินทุนหรือการสนับสนุนในด้านอื่น ๆ เช่น การให้การสนับสนุนน้ำดื่มตลอดการแข่งขัน การสร้างสาธารณูปโภคต่าง ๆ ภายในสนามแข่งขัน โดยแลกเปลี่ยนกับการมีชื่อสปอนเซอร์ร่วมกับชื่ออาคารหรือสนามแข่งขัน มีการโฆษณาสินค้าหรือบริการของสปอนเซอร์ ซึ่งอาจมีได้หลายรูปแบบ เช่น ป้ายโฆษณาภายในสนามแข่งขัน โลโก้สินค้าที่ติดอยู่บนชุดแข่งขันของนักกีฬา เป็นต้น³

³ ไทยรัฐออนไลน์, บัญชีผู้รู้ เจาะถึงเงินธุรกิจฟุตบอลไทย ปี 2559 (25 มีนาคม 2562) ไทยรัฐ <<https://www.thairath.co.th/content/608875>>.

(2) ลิขสิทธิ์ถ่ายทอดสด

บริษัท ไทยพรีเมียร์ลีก จำกัด ในฐานะผู้จัดการแข่งขันได้เปิดประมูลลิขสิทธิ์ในการแพร่ภาพการแข่งขันกีฬาฟุตบอลอาชีพผ่านระบบโทรทัศน์เพื่อหารายได้มาใช้ในการจัดการแข่งขัน โดยผู้ชนะการประมูลการถ่ายทอดสดฟุตบอลอาชีพ ประจำปี พ.ศ. 2557-2559 ทั้ง 4 รายการ ประกอบด้วย การแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก ฟุตบอลลีกดิวิชั่น 1 ฟุตบอลเอฟเอคัพ และฟุตบอลลีกคัพ ได้แก่ บริษัท ทูวิชั่นส์ กรุ๊ป จำกัด รวมค่าลิขสิทธิ์ทั้งหมด 1,800 ล้านบาท โดยบริษัท ไทยพรีเมียร์ลีก จำกัด จะนำเงินดังกล่าวบางส่วนมาสนับสนุนให้กับสโมสรฟุตบอลอาชีพที่เป็นสมาชิก โดยแต่ละสโมสรฟุตบอลจะได้รับเงินดังกล่าวประมาณ 5-6 ล้านบาทต่อฤดูกาล⁴

(3) การจำหน่ายบัตรเข้าชมการแข่งขันและการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกของสโมสรฟุตบอล

สถิติทางด้านการตลาดในการแข่งขันฟุตบอลรายการไทยพรีเมียร์ลีก ประจำปีฤดูกาล 2013 (ปี พ.ศ. 2556) จากการแข่งขันทั้งหมด 272 รอบ มีจำนวนผู้เข้าชมการแข่งขันทั้งสิ้น เป็นจำนวน 1,657,887 คน (ประมาณ 6,095 คน/รอบ) โดยมีรายได้จากการจำหน่ายบัตรเข้าชมการแข่งขัน รวมทั้งสิ้น 133,063,960 บาท (เฉลี่ย 489,206 บาท/รอบ) และรายได้จากการจำหน่ายของที่ระลึก เป็นจำนวน 68,295,832 บาท (เฉลี่ย 251,088 บาท/รอบ) ซึ่งเป็นตัวเลขที่เพิ่มขึ้นจากสถิติเมื่อสิ้นสุดฤดูกาล 2012 จึงแสดงให้เห็นได้ว่าการแข่งขันฟุตบอลอาชีพของไทยได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นทุกปี นอกจากนี้ ในฤดูกาล 2014 (ปี พ.ศ. 2557) ที่ผ่านมามีการบันทึกข้อมูลรายได้จากการจำหน่ายบัตรเข้าชมการแข่งขันของสโมสรฟุตบอลอาชีพในไทยพรีเมียร์ลีก ที่ทำการแข่งขันใน 10 รอบแรก จำนวน 20 สโมสรฟุตบอล สามารถเก็บค่าบัตรเข้าชมรวมกัน เป็นจำนวนเงิน 53,596,432 บาท และในฤดูกาล 2016 (พ.ศ. 2559) รายได้จากการจำหน่ายค่าบัตรเข้าชมใน 10 รอบแรกของสโมสรฟุตบอลอาชีพทั้ง 18 สโมสรฟุตบอลสูงถึง 54,273,456 บาท ซึ่งมากกว่าฤดูกาลก่อนหน้าถึงเกือบ 1 ล้านบาท ทั้งที่มีจำนวนสโมสรฟุตบอลลดลงเหลือเพียง 18 สโมสรฟุตบอลเท่านั้น และยังสามารถสรุปรายได้จากการจำหน่ายบัตรเข้าชมการแข่งขันและของที่ระลึกตลอดทั้งฤดูกาล โดยแบ่งเป็นรายได้จากการจำหน่ายบัตรตลอดการแข่งขัน เป็นจำนวน 130,470,974 บาท (เฉลี่ย 471,014 บาท/รอบ) และรายได้จากขายสินค้าที่ระลึกรวม 85,214,974 บาท (เฉลี่ย 307,635 บาท/รอบ)⁵ แสดงให้เห็นถึงความนิยมของการแข่งขันฟุตบอลอาชีพที่เพิ่มมากขึ้น

(4) ส่วนแบ่งรายได้จากการเป็นผู้โฆษณาหรือฟรีเซ็นเตอร์สินค้าหรือบริการต่าง ๆ ของนักกีฬาฟุตบอลอาชีพในสังกัด ซึ่งทางสโมสรฟุตบอลต้นสังกัดจะได้รับส่วนแบ่งรายได้ราวร้อยละ 20-30 ของรายได้ดังกล่าว

⁴ เพิ่งอ้าง.

⁵ ไทยรัฐออนไลน์, อ้างแล้ว 3.

(5) รายได้สนับสนุนจากการกีฬาแห่งประเทศไทย และบริษัทไทยพรีเมียร์ลีก จำกัด⁶ ตลอดจนเงินรางวัลจากการแข่งขัน เงินอุดหนุนที่การกีฬาแห่งประเทศไทยมอบให้แก่สโมสรฟุตบอลที่เข้าร่วมการแข่งขันรายการไทยพรีเมียร์ลีกและลีกดิวิชั่น 1 เป็นจำนวน ทีมละ 1,000,000 บาท และจำนวนเงินรางวัลจะเป็นไปตามข้อบังคับในการแข่งขัน

กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่สำคัญในการบริหารจัดการสโมสรฟุตบอล

กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย

1. ลิขสิทธิ์ กฎหมายลิขสิทธิ์ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยมีมุ่งเน้นคุ้มครองผลงานสร้างสรรค์ที่จะต้องเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยตนเองและเป็นผลงานที่มีรูปร่างปรากฏเป็นการแสดงออกซึ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจะต้องเป็นผลงานที่กำหนดไว้ตามมาตรา 6 ได้แก่ งานวรรณกรรม งานศิลปกรรม งานนาฏกรรม งานดนตรีกรรม งานโสตทัศนวัสดุ งานภาพยนตร์ งานผลิตภัณฑ์บันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ และงานอื่นในแผนกวรรณคดี วิทยาศาสตร์หรือศิลปะ⁷ โดยมีระยะเวลาคุ้มครองลิขสิทธิ์จะขึ้นอยู่กับประเภทและลักษณะของงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมา ดังนี้

- กรณีผู้สร้างสรรค์คนเดียว ให้มีอายุการคุ้มครองตลอดชีวิตของผู้สร้างสรรค์และต่อไปอีก 50 ปี นับจากวันที่ผู้สร้างสรรค์เสียชีวิต ตามมาตรา 19 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

- กรณีผู้สร้างสรรค์ร่วม ให้มีอายุการคุ้มครองตลอดชีวิตของผู้สร้างสรรค์และต่อไป 50 ปี นับจากวันที่ผู้สร้างสรรค์คนสุดท้ายเสียชีวิต ตามมาตรา 19 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537⁸

2. เครื่องหมายการค้า กฎหมายเครื่องหมายการค้าของประเทศไทยนั้นถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 เครื่องหมายการค้าที่จะสามารถจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 6 จะต้องเป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะคือ จะต้องมีความบ่งเฉพาะซึ่งหมายถึง จะต้องเป็นเครื่องหมายที่มีลักษณะที่สามารถทำให้ประชาชนหรือผู้ใช้สินค้านั้นสามารถทราบและเข้าใจได้ว่าสินค้านั้นมีแหล่งที่มาจากไหนและมีความแตกต่างจากสินค้านั้นอย่างไร และไม่เป็นเครื่องหมายที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าอื่นที่จดทะเบียนไว้แล้วหรือเป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย

การได้รับความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าตามกฎหมายนั้นจะต้องมีลักษณะที่ตรงตามที่กฎหมายกำหนดและนำไปยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยเครื่องหมายการค้านั้นมีระยะเวลาในการคุ้มครองเป็นเวลา 10 ปี แต่เมื่อครบกำหนดหมดอายุความคุ้มครองสามารถยื่นขอต่ออายุการคุ้มครองต่อไปได้เรื่อย ๆ คราวละ 10 ปี

⁶ การกีฬาแห่งประเทศไทย, การสนับสนุนการกีฬา (25 มีนาคม 2562) การกีฬาแห่งประเทศไทย <<http://www.sat.or.th/index.php/en/2015-06-23-04-48-23/2015-06-25-10-54-53/2015-06-25-11-05-10>>.

⁷ มาตรา 6, พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537.

⁸ มาตรา 19, พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537.

กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย

1. ลิขสิทธิ์ กฎหมาย Copyright, Design and Patents Act (1988) ของประเทศไทย เป็นกฎหมาย ที่ให้ความคุ้มครองพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และสิทธิบัตร โดยลิขสิทธิ์เป็นการ คุ้มครองการนำเสนอทางความคิด โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าเป็นงานสร้างสรรค์ทางวรรณกรรม การละคร ดนตรีกรรม ศิลปกรรม งานสร้างสรรค์ทางภาพยนตร์ การบันทึกเสียงการแพร่ภาพแพร่เสียง และการจัดรูปแบบ เกี่ยวกับการพิมพ์ ภายใต้เงื่อนไขการได้รับความคุ้มครอง คือ ต้องเป็นงานสร้างสรรค์ที่กฎหมายกำหนดตามที่ กล่าวมาข้างต้น และงานนั้นต้องเป็นงานที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อีกทั้งต้องมีความพยายามที่เพียงพอ ในการสร้างสรรค์งาน เพื่อให้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้สร้างสรรค์ต้องมีสัญชาติอังกฤษ มีภูมิลำเนาในประเทศอังกฤษ หรือมีคุณสมบัติอื่นภายใต้อนุสัญญาหรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศอังกฤษและ ประเทศที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์งานขึ้น สำหรับงานวรรณกรรม การละคร ดนตรีกรรม จะไม่ได้รับลิขสิทธิ์ จนกว่างานดังกล่าวได้รับการจดทะเบียน⁹

ระยะเวลาคุ้มครองสิทธิผลงานลิขสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ใน Copyright, Design and Patents Act (1988)

- งานวรรณกรรม งานดนตรีกรรม และงานศิลปะ มีอายุความคุ้มครองอยู่ที่ 70 ปี นับจากวัน ที่ผู้สร้างสรรค์คนสุดท้ายเสียชีวิต
- การบันทึกเสียงและงานแพร่เสียงแพร่ภาพ มีอายุความคุ้มครองอยู่ที่ 50 ปี นับจากวันที่ผู้แต่ง คนสุดท้ายเสียชีวิต หรือนับแต่วันที่ออกอากาศ
- ภาพยนตร์ มีอายุความคุ้มครองอยู่ที่ 70 ปี นับแต่วันที่ผู้แต่งคนสุดท้ายเสียชีวิตหรือนับตั้งแต ่วันที่ได้รับอนุญาตออกฉาย
- งานเกี่ยวกับการตีพิมพ์ มีอายุความคุ้มครองอยู่ที่ 25 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้มีการเผยแพร่ ผลงานครั้งแรก

2. เครื่องหมายการค้า ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (Trade Marks Act, 1994) โดยให้ความคุ้มครองการใช้เครื่องหมายการค้าในประเทศไทย เพราะเครื่องหมายการค้าเป็นสิ่งที่ทำให้ สามารถแบ่งแยกลักษณะเฉพาะของสินค้าได้ โดยฝ่ายหนึ่งสามารถจำแนกสินค้าของตนเองออกจากสินค้า ของอีกฝ่ายหนึ่งได้โดยไม่เกิดการสับสนและบ่งบอกลักษณะของสินค้าได้ สิทธิที่ได้รับของเจ้าของเครื่องหมาย การค้าจากพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (Trade Marks Act, 1994) ตามมาตรา 62 คือ เจ้าของเครื่องหมาย การค้าสามารถปกป้องเครื่องหมายการค้าของตนจากการถูกละเมิด ในการทำเช่นนั้น เครื่องหมายการค้าจะต้อง ได้รับการจดทะเบียนหรือถูกนำมาใช้เป็นระยะเวลาหนึ่งเพื่อให้ได้มาซึ่งความแตกต่างจากสินค้าประเภท เดียวกัน ทั้งนี้ การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตาม Trade Marks Act 1994 มาตรา 32 สามารถทำได้ผ่าน สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย (UK Intellectual Property Office: UKIPO)

⁹ Catherine Colston, *Principles of intellectual property law* (London: Routledge-Cavendish, 1999) 15-35.

เปรียบเทียบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทยและประเทศอังกฤษ

ระบบกฎหมายพื้นฐานของประเทศไทยและประเทศอังกฤษนั้นมีระบบกฎหมายที่แตกต่างกัน เนื่องจากกฎหมายของประเทศไทยนั้นเป็นระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) และระบบกฎหมายในประเทศไทยเป็นระบบลายลักษณ์อักษร (Civil Law) แต่ในส่วนของการกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญานั้นมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากทั้งประเทศไทยและอังกฤษเป็นสมาชิกขององค์กรทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) จึงทำให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นอยู่ภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่

1. อนุสัญญากรุงเบิร์นว่าด้วยการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรม (The Berne Convention on Literary and Artistic Work)
2. อนุสัญญากรุงปารีสว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรม (The Paris Convention for the Protection of Industrial Property)
3. ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า หรือข้อตกลงทริปส์ (TRIPs Agreement)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จึงทำให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทยนั้นมีพื้นฐานกฎหมายที่กำหนดไว้ใกล้เคียงกันกับประเทศอังกฤษ เช่น ในส่วนการขอรับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ที่จะต้องมีการสร้างสรรค์จากความคิดของตนเอง ไม่ลอกเลียนงานสร้างสรรค์ของผู้อื่น มีปริมาณงานเพียงพอ และต้องเป็นงานในประเภทที่กฎหมายได้กำหนดให้ความคุ้มครองเท่านั้น จึงจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ และในส่วนของสิทธิของเจ้าของผลงานลิขสิทธิ์นั้นยังมีความคล้ายกัน โดยให้สิทธิกับเจ้าของผลงานแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำ ดัดแปลง และนำเสนอผลงานออกสู่สาธารณชน แต่ก็มีส่วนที่แตกต่างอยู่บ้างเช่นกัน ได้แก่

1. กฎหมายลิขสิทธิ์ในประเทศไทยนั้นไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนขอรับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ ก็จะได้รับคุ้มครองตามกฎหมายหากมีการเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ แต่สำหรับกฎหมายของประเทศอังกฤษนั้น ไม่จำเป็นต้องมีการจดทะเบียนเช่นเดียวกัน แต่จะต้องมีการบันทึกเกี่ยวกับการแสดงออกทางความคิดที่สร้างสรรค์ผลงานนั้นขึ้นไปด้วย (xation) จึงจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

2. ในส่วนของการละเมิดสิทธิ กฎหมายของประเทศไทยนั้นไม่ได้แบ่งชั้นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิของเจ้าของผลงาน แต่กฎหมายของประเทศอังกฤษนั้นได้แบ่งการกระทำที่เป็นการละเมิดออกเป็น 2 ชั้น นั่นคือ การละเมิดขั้นต้น และการละเมิดขั้นรอง ซึ่งการแบ่งชั้นการละเมิดนี้เองที่ทำให้กฎหมายของทั้งสองประเทศมีความแตกต่างในเรื่องโทษของการละเมิด โดยการละเมิดขั้นต้นนั้นหมายถึง การละเมิดผลงานลิขสิทธิ์โดยตรง แต่การละเมิดขั้นรองนั้นคือ การละเมิดโดยกระทำต่อผลงานที่ละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นการละเมิดทางอ้อม

3. ในส่วนของกฎหมายที่ใช้คุ้มครองเครื่องหมายการค้าของประเทศไทยและประเทศอังกฤษนั้น มีลักษณะการคุ้มครองโดยต้องจดทะเบียนเหมือนกัน ซึ่งมีจุดประสงค์ในการคุ้มครองคือ เพื่อป้องกันการสับสน หลงผิด และเพื่อให้สามารถจำแนกผลิตภัณฑ์ได้ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรและสินค้าดั้งเดิมมาจากผู้ประกอบการรายใด เพื่อประโยชน์ของผู้บริโภค

จะเห็นได้ว่า กฎหมายของทั้งประเทศไทยและประเทศอังกฤษนั้นมีความคล้ายกัน ซึ่งเป็นผลมาจากข้อตกลงทริปส์ ที่ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำให้ประเทศที่เป็นสมาชิกนั้นปฏิบัติตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ เช่น การคุ้มครองลิขสิทธิ์นั้นให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญากรุงเบิร์น และการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าให้เป็นไปตามอนุสัญญากรุงปารีส จึงทำให้ประเทศไทยและประเทศอังกฤษนั้นมีมาตรฐานของกฎหมายที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ ถึงแม้ว่าการเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกนั้น จะบังคับใช้กฎหมายโดยมีมาตรฐานเดียวกัน แต่สมาชิกสามารถเลือกได้ว่าจะลงนามในสนธิสัญญาใดเพื่อ บังคับใช้กฎหมาย

ถึงแม้ว่ากฎหมายของทั้งสองประเทศจะมีความคล้ายกันในส่วนของตัวบทกฎหมาย แต่สิ่งที่แตกต่างกัน ระหว่างกฎหมายของประเทศไทยและประเทศอังกฤษคือ กระบวนการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งประเทศไทยมี ปัญหาที่หน่วยงานผู้มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายยังไม่สามารถบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้จึง ทำให้ประเทศไทยรวมถึงสโมสรฟุตบอลยังไม่สามารถบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาให้มีประสิทธิภาพ ได้เท่าที่ควร

การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาลำหรับสโมสรฟุตบอล

การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างรายได้ให้กับองค์กร จึงควรมี หน่วยงานภายในองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะ นอกจากนั้น การบริหาร จัดการทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อสร้างรายได้ควรเป็นหนึ่งในนโยบายหลักขององค์กรเพื่อประโยชน์ของสโมสร ฟุตบอลนั้น ๆ

1. วัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา

วัตถุประสงค์หลักของการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญานั้น มีขึ้นเพื่อบริหารจัดการ จดทะเบียน และให้ความคุ้มครองต่อทรัพย์สินทางปัญญาภายในองค์กรเพื่อประโยชน์สูงสุดของทรัพย์สินทางปัญญานั้น ๆ การบริหารจัดการนี้จะช่วยเพิ่มมูลค่า และสร้างรายได้ให้กับทรัพย์สินทางปัญญาภายในสโมสรฟุตบอล โดย มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อลดความเสี่ยงในการทำละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากทรัพย์สินทางปัญญานั้นมี จำนวนมาก และต้องมีหลักเกณฑ์รวมถึงขั้นตอนในการขอรับความคุ้มครองตามกฎหมาย โดยทรัพย์สินทางปัญญา นั้นแบ่งเป็นหลายประเภท เช่น สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า ซึ่งแต่ละประเภทยังมีลักษณะและ หลักเกณฑ์การคุ้มครองตามกฎหมายที่แตกต่างกัน

2) เพิ่มโอกาสและสร้างรายได้ การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญานั้นมีขึ้นเพื่อนำผลงานทรัพย์สินทางปัญญาที่มีนั้นไปใช้ประโยชน์และสร้างรายได้ให้กับสโมสรฟุตบอล¹⁰ ซึ่งจะต้องมีการวางแผนและพัฒนาต่อยอดด้วยการค้นหาแนวทางในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเดิม หรือนำชิ้นงานที่มีอยู่แล้วไปพัฒนาให้มีความทันสมัย มีรูปแบบใหม่ที่แตกต่างจากเดิม หากมีการวางแผนการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่ดี ก็จะสามารถสร้างมูลค่าสินค้าและสร้างรายได้ให้เพิ่มมากขึ้นและพัฒนาต่อยอดจนเกิดเป็นทรัพย์สินของสโมสรที่มีมูลค่ามหาศาล

2. ขั้นตอนการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา

ขั้นตอนแรก คือการตรวจสอบทรัพย์สินทางปัญญาภายในองค์กรเป็นลำดับแรกโดยจะต้องทำการศึกษาทรัพย์สินทางปัญญาภายในองค์กรว่ามีทรัพย์สินทางปัญญาประเภทใดบ้าง มีการยื่นขอจดทะเบียนขอรับความคุ้มครองไปแล้วหรือไม่ หากยังไม่ได้รับความคุ้มครองจะต้องมีการวางแผนเพื่อขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้ได้ โดยจะต้องมีการจำแนกประเภทของทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและขอรับความคุ้มครอง โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้¹¹

1) การระบุชนิดของทรัพย์สินทางปัญญา (Identification) เป็นขั้นตอนแรกที่จะต้องมีการตรวจสอบทรัพย์สินทางปัญญาที่ครอบครองอยู่ เพื่อนำมาวิเคราะห์และหาแนวทางในการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม เช่น เครื่องหมายการค้าที่เป็นตราสโมสรฟุตบอล สามารถบริหารจัดการโดยการสร้างมูลค่าได้โดยการนำตราสินค้าไปใช้กับสินค้าประเภทต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า หรืออนุญาตสิทธิให้บุคคลอื่นนำตราสินค้าไปใช้กับผลิตภัณฑ์ของตน

2) การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (Protection) เมื่อทำการระบุประเภทของทรัพย์สินทางปัญญาที่ครอบครองอยู่ได้แล้วนั้นจะต้องทำการขอรับความคุ้มครอง ซึ่งการขอรับความคุ้มครองนั้นจะแตกต่างกันไปตามประเภทของทรัพย์สินทางปัญญาตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ เพื่อให้แน่ใจว่าองค์กรมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญานั้น และเพื่อป้องกันการสูญเสียผลประโยชน์ในทางธุรกิจจากการถูกผู้อื่นกระทำความผิด

3) การพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา (Development) หลังจากการขอรับความคุ้มครองตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้แล้ว นอกเหนือจากการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อสร้างรายได้ขึ้น อีกวิธีที่เป็นที่นิยมคือการนำทรัพย์สินทางปัญญาที่มีอยู่เดิมนั้นพัฒนาต่อยอดให้เกิดผลงานชิ้นใหม่ ๆ นำมาสร้างมูลค่าและรายได้ให้กับองค์กรต่อไป โดยในส่วนของการพัฒนานั้นจะต้องมีการศึกษาค้นคว้า ทดลองและวางแผนตามความ

¹⁰ ศูนย์ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์, คู่มือการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์และการดำเนินธุรกิจซึ่งขับเคลื่อนด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมสู่ Thailand 4.0 (1 เมษายน 2562) กรมทรัพย์สินทางปัญญา <https://www.ipthailand.go.th/images/3534/web_01052018/manual3.pdf>.

¹¹ เฉลิมชัย กักเกียรติกุล, การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา (19 กุมภาพันธ์ 2562) เฉลิมชัย กักเกียรติกุล <<http://chalermchai-nbtc.blogspot.com/2013/06/ibm-technology-group-itg-1990-xerox-new.html>>.

เหมาะสมของทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภท ซึ่งในปัจจุบันการศึกษาค้นคว้าสิ่งใหม่ ๆ และการต่อยอดในเชิงธุรกิจนั้น สามารถทำข้อตกลงกับบริษัทหรือองค์กรที่ครอบครองทรัพย์สินทางปัญญาอื่นที่เห็นว่าสามารถนำมาพัฒนาและต่อยอดให้ได้ โดยต้องทำการขออนุญาตใช้ผลงานสร้างสรรค์ดังกล่าวเพื่อนำมาพัฒนาร่วมกับทรัพย์สินทางปัญญาที่มีอยู่ในองค์กร เช่น การร่วมมือกันระหว่างผลิตภัณฑ์กีฬา กับสโมสรฟุตบอล ในการอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าในการนำไปใช้กับสินค้าที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ เช่น รองเท้ากีฬารุ่นใหม่โดยใช้ข้อมูลทางกายภาพจากสโมสรฟุตบอลในการนำมาปรับคุณภาพสินค้าเพื่อส่งเสริมความสามารถของนักกีฬา

4) การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา (Utilization) จุดประสงค์ที่สำคัญที่สุดในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาดังที่ได้มีการวางแผนมาทั้งหมดนั้นคือ เพื่อนำมาสร้างมูลค่าและก่อให้เกิดรายได้ให้กับองค์กร หากมีการวางแผนในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะสามารถแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ และเมื่อมีการพัฒนาต่อยอดไปเรื่อย ๆ ทรัพย์สินทางปัญญาก็จะสามารถสร้างรายได้ให้กับองค์กรได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด¹² เช่น การนำเครื่องหมายการค้าไปใช้เพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า หรือการออกแบบชุดแข่งขันให้มีลักษณะที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

ผลงานทรัพย์สินทางปัญญาที่พบได้ในสโมสรฟุตบอล

1. ภาพถ่าย

ในการแข่งขันฟุตบอลทั่วไปมักพบช่างภาพอยู่โดยรอบของสนามแข่งขัน โดยช่างภาพจะทำการบันทึกภาพของนักกีฬาที่ทำการแข่งขันอยู่ในสนาม รวมทั้งบรรยากาศรอบสนาม จะเห็นได้ว่า ภาพถ่ายเป็นผลงานอันมีลิขสิทธิ์ตามกฎหมายอยู่แล้ว โดยช่างภาพผู้บันทึกภาพนั้นมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของผลงานดังกล่าว แต่สำหรับในกรณีที่ช่างภาพบันทึกภาพที่ถ่ายระหว่างการแข่งขันฟุตบอลจะมีความแตกต่างกันกับภาพถ่ายทั่วไป เนื่องจากก่อนการบันทึกภาพการแข่งขัน ช่างภาพจะได้รับอนุญาตให้ถ่ายภาพจากเจ้าของสนามแข่งขัน โดยอาจจะแบ่งได้เป็นช่างภาพที่มาจากสำนักข่าวที่บันทึกภาพเพื่อนำไปประกอบการนำเสนอข่าว ซึ่งลิขสิทธิ์ในภาพนั้นจะตกเป็นของสถานีโทรทัศน์หรือผู้ผลิตรายการข่าว แล้วแต่สัญญา และช่างภาพของสนามแข่งขันที่ถูกว่าจ้างมาเพื่อบันทึกภาพ ซึ่งลิขสิทธิ์ภาพนั้นจะตกเป็นของเจ้าของสนามจากการว่าจ้างตามที่ตกลงกันไว้ก่อนหน้า เพราะการว่าจ้างให้บันทึกภาพนั้นตามกฎหมายจะถือว่าเป็นสัญญาจ้างทำของ

2. การถ่ายทอดสด (Broadcasting)

ธุรกิจการถ่ายทอดสดกีฬาฟุตบอลนั้นเป็นที่นิยมกันในหลายประเทศและเป็นที่แพร่หลายอย่างมาก ในปัจจุบันเทคโนโลยีสามารถทำให้ผู้ชมสามารถรับชมการแข่งขันได้ทั่วโลกโดยผ่านสัญญาณโทรทัศน์หรืออินเทอร์เน็ตได้ ดังนั้น สิทธิในการถ่ายทอดสดการแข่งขัน จึงเป็นทรัพย์สินทางปัญญาประเภทลิขสิทธิ์ที่มีมูลค่าทางการตลาดสูงหากมีการขายสิทธิในการเผยแพร่สัญญาณภาพและเสียงเป็นการถ่ายทอดสด

¹² เฟื่องอ้าง, 11.

การแข่งขัน เช่น ลิขสิทธิ์การถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลโลกปี 2018-2020 ผ่านสัญญาณโทรทัศน์นั้นมีมูลค่าอยู่ที่ 61,000 ล้านบาท และในกรณีการแข่งขันพรีเมียร์ลีกที่เป็นลีกฟุตบอลของประเทศอังกฤษ ซึ่งเว็บไซต์เฟซบุ๊ก (Facebook) ที่เป็นเว็บไซต์ให้บริการซื้อขาย scommoonline หรือซื้อขายโซเชียลมีเดีย (Social media) ได้ทำการซื้อลิขสิทธิ์การถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีกเพื่อถ่ายทอดสดผ่านเว็บไซต์เฟซบุ๊ก ในราคา 8.78 พันล้านบาท¹³

3. ชุมแข่งขันกีฬาและของที่ระลึกของสโมสรฟุตบอล (Merchandises)

การออกแบบชุดแข่งขันกีฬาของสโมสรฟุตบอลนั้นถือเป็นผลงานลิขสิทธิ์อย่างหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถจำหน่ายให้กับแฟนบอลและสร้างรายได้ให้กับสโมสรฟุตบอลได้ โดยส่วนมากแฟนบอลมีความต้องการที่จะใส่ชุดแข่งขันกีฬาเพื่อเชียร์นักกีฬาที่ตนชื่นชอบ จึงเกิดความสนใจต่อชุดแข่งขันกีฬาของสโมสรฟุตบอลที่มีจำหน่าย ดังนั้นการออกแบบและให้ความสำคัญกับชุดแข่งขันกีฬาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากสินค้าที่มีลิขสิทธิ์การออกแบบลวดลายให้สวยงามและคุณภาพดีนั้น จะสามารถทำให้สินค้านั้น ๆ ได้รับความนิยม ส่วนเครื่องหมายการค้าของสโมสรที่ได้รับความนิยมนั้น ก็จะทำให้สินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าของสโมสรฟุตบอลมีมูลค่าที่สูงขึ้นไปอีก ด้วยเหตุนี้สินค้าประเภทชุดแข่งขันจึงสามารถทำให้ยอดจำหน่ายสินค้าของสโมสรฟุตบอลสูงขึ้น นอกจากนี้ สโมสรฟุตบอลส่วนมากยังมีการผลิตของที่ระลึกต่าง ๆ เพื่อจำหน่ายให้กับแฟนบอลอันเป็นการสร้างรายได้เข้าสโมสรอีกด้วย เช่น พวงกุญแจ หมวกหรือแก้วน้ำที่มีลักษณะเฉพาะของสโมสรฟุตบอล

4. สินค้าประเภทตราหรือเครื่องหมายการค้าของสโมสรฟุตบอล

นอกจากเครื่องหมายการค้าจะมีจุดประสงค์ใช้เพื่อจำแนกความแตกต่างของสินค้าหรือบริการว่าแตกต่างจากเครื่องหมายการค้าของสินค้าหรือบริการอื่นอย่างไรแล้ว ยังแสดงถึงแหล่งที่มา ชื่อเสียงและความสำเร็จด้านกีฬาของสโมสรฟุตบอลนั้นอีกด้วย

ปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย

ปัจจุบันกีฬาฟุตบอล ถือเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมจากประชาชนและมีผู้ติดตามสโมสรฟุตบอลจำนวนมาก โดยปัญหาที่เกิดขึ้นกับการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของสโมสรฟุตบอลส่วนใหญ่คือ ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ อาทิเช่น ปัญหาสินค้าปลอมและสินค้าลอกเลียนแบบ (Copy) ของสโมสรฟุตบอล ซึ่งถือเป็นปัญหาใหญ่ที่ยังแก้ไขไม่สำเร็จและยังพบเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพราะมีการวางจำหน่ายสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอยู่ในหลายสถานที่ อาทิเช่น ในห้างสรรพสินค้า อาคารพาณิชย์ ตลาดนัด รวมถึงร้านแผงลอยหน้าสนามกีฬา การละเมิดเช่นนี้ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นอย่างมาก ถึง

¹³ Rassarin, ฟันธงแล้ว! Facebook ได้ลิขสิทธิ์ถ่ายทอดสดฟุตบอล Premier League ในไทย (1 เมษายน 2562) Brand Buffet <<https://www.brandbuffet.in.th/2018/07/facebook-premier-league-live-broadcast-in-thailand>>.

แม้ว่าจะมีวิธีการจัดการปัญหาและกฎหมายคุ้มครองแต่การบังคับใช้กฎหมายนั้นยังบกพร่อง ที่สำคัญไปกว่านั้นคือ คนไทยยังไม่มีค่านิยมที่จะใช้สินค้าที่ถูกกฎหมาย ทำให้ปัญหาการละเมิดนี้ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ

อีกทั้งการดำเนินคดีการละเมิดลิขสิทธิ์เป็นหน้าที่ของหน่วยงานเฉพาะ นั่นคือ กรมสอบสวนคดีพิเศษแห่งราชอาณาจักรไทย (Department of Special Investigation หรือ DSI) ซึ่งมีหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิดละเมิด และความผิดนั้นต้องเป็นความผิดซึ่งหน้าจึงจะสามารถจับกุมได้ทำให้การปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาไม่ได้รับการแก้ไขปัญหานี้เท่าที่ควร ถึงแม้จะมีการปราบปรามสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์อย่างเข้มงวดก็ตาม แต่ก็ยังพบว่าการจำหน่ายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์อยู่จำนวนมากเนื่องจากยังมีผู้ลักลอบจำหน่ายสินค้าและนำเข้าสินค้าอยู่เป็นจำนวนมากและไม่ได้เกรงกลัวต่อโทษทางกฎหมายทำให้ DSI ไม่สามารถปราบปรามได้ทั้งหมด¹⁴

ทั้งนี้ การที่ปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มมากขึ้นเป็นเพราะหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นมุ่งเน้นแต่การส่งเสริมให้เกิดทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การสนับสนุนให้จดลิขสิทธิ์ เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกัน กระบวนการปราบปรามและป้องกันนั้นยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งการคุ้มครองเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาที่ถูกละเมิดสิทธิ์ก็ยังเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน รวมไปถึงข้อกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิดแล้วแต่กรณีศาลจะพิพากษา และหากถูกจับกุมก็สามารถได้รับการประกันตัวและกลับมาจำหน่ายสินค้าต่อได้ทันที โดยโทษของการละเมิดลิขสิทธิ์นั้นมีโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญา โดยทางแพ่งนั้น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 69 อนุญาตให้เจ้าของผลงานลิขสิทธิ์สามารถเรียกร้องค่าเสียหายจากการกระทำละเมิดได้ และมีโทษทางอาญาในกรณีทำซ้ำ ดัดแปลง แก้ไข และเผยแพร่ผลงานลิขสิทธิ์ออกสู่สาธารณชน มีโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นถึงสองแสนบาทและหากกระทำการค้า ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี ปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงแปดแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งแตกต่างจากประเทศอังกฤษที่มีบทลงโทษผู้กระทำความผิดสูงกว่า

อีกทั้งยังเกิดปัญหาการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลจากกล่องสัญญาณดาวเทียมและแอปพลิเคชัน เนื่องจากปัจจุบันผู้ได้สิทธิในการถ่ายทอดสดจากลีกฟุตบอลได้จำหน่ายสิทธิในการรับชมฟุตบอลให้แก่สมาชิกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แพ็คเกจรายเดือน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้สมาชิกได้สิทธิในการรับชมการถ่ายทอดสดการแข่งขัน แต่จากกรณีที่สมาชิกเป็นเจ้าของร้านอาหารหรือร้านจำหน่ายสุรา และนำสิทธิในการรับชมการถ่ายทอดสดไปเผยแพร่แก่ผู้อื่น โดยเปิดการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลในร้านอาหารของตนเพื่อดึงดูดให้ลูกค้าเข้ามารับประทานอาหารและดูการแข่งขันฟุตบอลไปด้วย นับเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากผลงานอันมีลิขสิทธิ์ ถึงแม้ว่าจะเจ้าของร้านสมัครแพ็คเกจรับชมกีฬาโดยเสียค่าธรรมเนียมถูกต้อง

¹⁴ TrueID, DSI บุกจับสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์จากตลาดโรงเกลือ (5 เมษายน 2562) TrueID <<http://news.trueid.net/detail/736815>>.

แต่เนื่องจากการใช้สิทธิรับชมการถ่ายทอดสดไปแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองเพื่อดึงดูดลูกค้า และจำหน่ายสินค้าได้มากขึ้น จึงถือว่ามีคามผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ตาม มาตรา 29 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ในความผิดที่ใช้งานแพร่เสียงแพร่ภาพที่มีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาตในการเผยแพร่งานนั้นต่อสาธารณชน โดยเรียกเก็บเงินหรือเพื่อประโยชน์ทางการค้า โดยมีโทษจำคุกหกเดือนถึงสี่ปี ปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาท ถึงแปดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การบริหารจัดการสโมสรฟุตบอลของประเทศไทยและประเทศอังกฤษ

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายที่ใช้คุ้มครองและบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาส่วนใหญ่ใน สโมสรฟุตบอลนั้นคือ กฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายเครื่องหมายการค้า โดยกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ใน ประเทศไทยนั้นมีลักษณะที่เหมือนกับกฎหมายที่บังคับใช้ในประเทศอังกฤษ ซึ่งได้มีการคุ้มครองและการ บริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเหมาะสมแล้ว ประสิทธิภาพของกฎหมายจึงขึ้นอยู่กับความสามารถ ในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาให้เกิดประโยชน์สูงสุดของสโมสรฟุตบอล โดยในประเทศอังกฤษ นั้นไม่มีกฎหมายเฉพาะที่บังคับใช้สำหรับการนำมาบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเช่นเดียวกับประเทศไทย ดังนั้น หลักการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาให้มีประสิทธิภาพที่จะทำให้ประเทศไทยมีความแตกต่าง กับประเทศอังกฤษนั้นคือ การส่งเสริมบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ปฏิบัติตามและให้ความรู้กับคนไทย เพื่อสร้างค่านิยมการใช้ของแท้ เลิกใช้ของปลอม และให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการดำเนินธุรกิจสโมสรกีฬาอย่างมี ประสิทธิภาพ

จากการศึกษายังพบอีกว่าสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาได้รับความนิยมจากผู้บริโภคในประเทศ อังกฤษน้อยกว่าในประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากประเทศอังกฤษมีการบังคับใช้กฎหมายที่เป็นระเบียบและเข้มแข็ง กว่าประเทศไทย โดยประเทศอังกฤษมีคะแนนการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในระดับต้น ๆ ของโลก¹⁵ นอกจากการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพ การให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจ และณรงค์ เพื่อลดการใช้สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ก็เป็นสิ่งสำคัญ โดยปัญหาสำคัญคือการเข้าถึงสินค้าของผู้บริโภค เนื่องจาก สินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญานั้นมีราคาถูกกว่าสินค้าที่ถูกกฎหมายมาก ทำให้สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ได้รับความนิยมในประเทศไทยเป็นอย่างมาก ทั้งสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศหรือสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ¹⁶

นอกจากนั้นการปลูกฝังจิตสำนึกให้เคารพคุณค่าของสินค้าก็เป็นสิ่งจำเป็น ดังที่พบได้ว่าแฟนบอล ในประเทศอังกฤษนั้นให้การสนับสนุนสินค้าจากสโมสรฟุตบอลที่ตนเองชอบโดยตรงเท่านั้น เพราะความ ชื่นชอบและต้องการสนับสนุนสโมสร อีกทั้งสินค้าที่ถูกกฎหมายจะมีคุณภาพที่ดีกว่าสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และเครื่องหมายการค้า ดังนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศไทยควรมีการรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับการ

¹⁵ Global Intellectual Property Centre, *IP Index 2017 Chart* (1 May 2020) Global Intellectual Property Centre <<https://www.theglobalipcenter.com/ipindex2017-chart>>.

¹⁶ นัฐธยา รัตนกิจยนต์, “ความรับผิดชอบทางอาญาของเจ้าของพื้นที่ที่อนุญาตให้มีการจำหน่ายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์บนเว็บไซต์ กรณีให้เช่าพื้นที่” (2562) 9:2 วารสารวิชาการคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ 46, 49.

ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาและความผิดในการละเมิด รวมถึงบทลงโทษจากการจำหน่าย ชื่อและใช้สินค้าปลอมให้กับบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา พร้อมทั้งมีการตรวจตราแหล่งขายสินค้าและดำเนินคดีอย่างจริงจัง ตั้งแต่ผู้ผลิต ผู้นำเข้าและผู้จำหน่ายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์

จากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานสโมสรฟุตบอลอาชีพตามข้อบังคับของสมาพันธ์ฟุตบอลแห่งเอเชีย (AFC) ซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดที่ควบคุมการแข่งขันฟุตบอลในทวีปเอเชีย การปรับเปลี่ยนการบริหารงานตามมาตรฐานของหน่วยงานดังกล่าว ทำให้หลายสโมสรประสบปัญหาเรื่องงบประมาณการบริหารจัดการสโมสร สโมสรต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการสร้างรายได้ให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้สโมสรสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ซึ่งปัญหาเรื่องรายได้นี้เป็นปัญหาหลักในการบริหารจัดการสโมสรฟุตบอล ทั้งนี้ข้อกำหนดดังกล่าวนี้มีขึ้นเพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพของสโมสรฟุตบอลในประเทศไทยและสร้างความพร้อมในการดำเนินธุรกิจกีฬา

จะเห็นได้ว่า นอกจากการสร้างรายได้แล้ว การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบนั้นก็สิ่งจำเป็น ข้อกำหนดดังกล่าวสามารถส่งเสริมให้สโมสรต่าง ๆ สร้างความพร้อมในการดำเนินธุรกิจและกำหนดแนวทางการสร้างรายได้ของแต่ละสโมสรให้ไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากเดิมสโมสรฟุตบอลไม่ใช่องค์กรที่มีจุดประสงค์ในการแสวงหารายได้ แต่จัดตั้งขึ้นเพื่อการแข่งขันกีฬา จึงทำให้ไม่มีการกำหนดแนวทางการจัดหาและบริหารจัดการรายได้ในการดำเนินกิจการ แต่จากข้อกำหนดดังกล่าวนี้ทำให้สโมสรฟุตบอลปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรที่แสวงหารายได้อย่างเต็มตัว เพื่อนำรายได้มาบริหารจัดการสโมสรฟุตบอลให้พัฒนาต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีการกำหนดแหล่งรายได้ที่ชัดเจน รวมทั้งแหล่งรายได้อื่น ๆ ที่สโมสรฟุตบอลสามารถกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งรายได้นั้นให้กลายเป็นแหล่งรายได้หลัก เพื่อให้สโมสรฟุตบอลสามารถพัฒนาความสามารถของนักกีฬาให้มากยิ่งขึ้นเพื่อดึงดูดสปอนเซอร์ให้เข้ามาสนับสนุนทีมสโมสรและเพื่อนำรายได้มาพัฒนาสโมสรฟุตบอลต่อไป

สรุปผลวิจัย

การพัฒนาธุรกิจกีฬาฟุตบอลในประเทศไทยให้มีมาตรฐานเทียบเท่าระดับสากลนั้น ควรเริ่มต้นจากการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในปัจจุบันสโมสรฟุตบอลในประเทศไทยประสบกับปัญหาสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากกระบวนการบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอเมื่อเทียบกับการบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทย อีกทั้งมาตรฐานการแข่งขันกีฬาฟุตบอลของประเทศไทยก็ยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ ถึงแม้ว่าจะมีการพัฒนามาตรฐานในการแข่งขันอยู่เสมอและมีผลการแข่งขันที่ดีเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน แต่ก็ยังไม่สามารถได้รับความนิยมเทียบเท่ากับลีกฟุตบอลระดับโลก ดังนั้นจึงควรมีการวางแผนการแก้ไขปัญหากระบวนการบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาให้มีความเข้มงวดขึ้น

รวมถึงการพัฒนาด้านบุคลากรทั้งในส่วนของนักกีฬา โค้ชผู้ฝึกสอน และด้านอื่น ๆ เช่น การเพิ่มความเข้มงวดในการฝึกซ้อมนักกีฬา การนำเข้าโค้ชต่างชาติที่นำแบบฝึกซ้อมจากต่างประเทศมาฝึกสอนนักกีฬา และเพิ่มการจัดการแข่งขันระหว่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น รวมถึงต้องมีการวางแผนในการสร้างรายได้เพื่อพัฒนาสโมสรฟุตบอลให้มีชื่อเสียงและผลงานการแข่งขันที่ดีในระดับสากลต่อไป

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายลิขสิทธิ์และเครื่องหมายการค้าเป็นกฎหมายหลักที่ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย สามารถให้ความคุ้มครองได้เพียงพอ รวมถึงสามารถนำกฎหมายไปใช้ในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาได้ โดยประเทศอังกฤษนั้นได้ใช้กฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายเครื่องหมายการค้าในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเช่นเดียวกันกับประเทศไทย แต่สามารถควบคุมและจัดการปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแตกต่างกับประเทศไทย การวิจัยนี้ทำให้พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้มีสาเหตุมาจากการมีกฎหมายที่บังคับใช้เพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทยที่ไม่เพียงพอ แต่มีสาเหตุมาจากระบบการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทยที่ไม่เข้มงวด จึงทำให้เกิดปัญหาในการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อเสนอแนะ

1. แก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาให้มีความเข้มงวดมากยิ่งขึ้น โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกันตรวจตราดูแล และส่งเสริมกระบวนการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมค่านิยมการใช้สินค้าที่ถูกต้องตามลิขสิทธิ์ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและโทษของการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา
2. กำหนดแนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา โดยส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาในสโมสรฟุตบอล เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานให้สโมสรฟุตบอลต่าง ๆ สามารถนำไปปรับใช้กับสโมสรของตนเองได้เพื่อให้เกิดแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด
3. วงการกีฬาฟุตบอลไทยควรพัฒนาลีกการแข่งขันให้มีความเป็นมาตรฐาน รวมไปถึงวางแผนส่งเสริมการตลาด และแผนการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น โดยมีกระจายข่าวสาร เชิญชวนแฟนบอลให้เข้ามาชมการแข่งขัน จัดรายการส่งเสริมการขาย โปรโมชั่นหรือสิทธิพิเศษ เพื่อให้ประชาชนเกิดความสนใจที่จะเข้าชม อีกทั้งยังสามารถดึงดูดสปอนเซอร์ให้เข้ามาให้การสนับสนุนทีมหรือลีกการแข่งขันได้อีกด้วย
4. เร่งรัดให้กระทรวงพาณิชย์เพิ่มมาตรการที่เข้มข้นในการคุ้มครอง ป้องกัน ปราบปรามและจับกุมผู้กระทำความผิดในการปลอมแปลงผลิตภัณฑ์หรือละเมิดลิขสิทธิ์สินค้าและบริการทางการกีฬาของผู้ประกอบการไทย

5. จัดอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการตรวจจับสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ให้มีความเข้มงวดมากขึ้น โดยอาจเพิ่มรางวัลนำจับให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชนทั่วไปให้สามารถมีส่วนร่วมในการปราบปรามแก้ไขปัญห
6. ตรวจตราค่านสินค้าอย่างเข้มงวด ทั้งการนำเข้าและส่งออก ปราบปรามและกำจัดการผลิตสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาทั้งภายนอกและภายในประเทศ
7. สร้างความร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ ในการปราบปรามสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
8. ลดราคาค้นทุนในการผลิตสินค้าลิขสิทธิ์ของสโมสรฟุตบอล เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงสินค้าลิขสิทธิ์ได้ โดยสโมสรฟุตบอลผู้จำหน่ายสามารถแบ่งคุณภาพของสินค้าออกเป็นเกรดต่าง ๆ เพื่อให้มีสินค้ามีราคาจำหน่ายถูกลง และเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับแฟนบอลให้สามารถเลือกซื้อสินค้าได้ตามกำลังทรัพย์ที่ตนมี ทำให้แฟนบอลได้รับสินค้าที่ถูกลิขสิทธิ์ในราคาที่สมารถจับต้องได้

บรรณานุกรม

- การกีฬาแห่งประเทศไทย, *การสนับสนุนการกีฬา* (25 มีนาคม 2562) การกีฬาแห่งประเทศไทย <<http://www.sat.or.th/index.php/en/2015-06-23-04-48-23/2015-06-25-10-54-53/2015-06-25-11-05-10>>.
- เฉลิมชัย กักเกียรติกุล, *การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา* (19 กุมภาพันธ์ 2562) เฉลิมชัย กักเกียรติกุล <<http://chalermchai-nbtc.blogspot.com/2013/06/ibm-technology-group-itg-1990-xerox-new.html>>.
- ไทยรัฐออนไลน์, *บัญชีผู้เฝ้าเงินธุรกิจฟุตบอลไทย ปี 2559* (25 มีนาคม 2562) ไทยรัฐ <<https://www.thairath.co.th/content/608875>>.
- นัฐฐาย์ รัตนกิจยนต์, “ความรับผิดชอบทางอาญาของเจ้าของพื้นที่ที่อนุญาตให้มีการจำหน่ายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์บนเว็บไซต์ กรณีให้เช่าพื้นที่” (2562) 9:2 *วารสารวิชาการคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*.
- ศูนย์ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์, *คู่มือการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์และการดำเนินธุรกิจซึ่งขับเคลื่อนด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมสู่ Thailand 4.0* (1 เมษายน 2562) กรมทรัพย์สินทางปัญญา <https://www.ipthailand.go.th/images/3534/web_01052018/manual3.pdf>.
- Colston, Catherine, *Principles of intellectual property law* (London: Routledge-Cavendish, 1999). Global Intellectual Property Centre, IP Index 2017 Chart (1 May 2020) Global Intellectual Property Centre <<https://www.theglobalipcenter.com/ipindex2017-chart>>.
- R.Somboon, *Sport Marketing กับ 5 กลวิธีในการทำ อยากรู้ ต้องอ่าน!* (15 กันยายน 2562) BrandAge Online <<http://www.brandage.com/article/12051/Sport-Marketing>>.
- Rassarin, *ฟินชงแล้ว! Facebook ได้ลิขสิทธิ์ถ่ายทอดสดฟุตบอล Premier League ในไทย* (1 เมษายน 2562) Brand Buffet <<https://www.brandbuffet.in.th/2018/07/facebook-premier-league-live-broadcast-in-thailand>>.
- Thaipremierleague club, *ประวัติไทยพรีเมียร์ลีก* (25 มีนาคม 2562) Thai Premier League Club <<http://www.thaipremierleagueclub.com>>.
- TrueID, DSI *บุกจับสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์จากตลาดโรงเกลือ* (5 เมษายน 2562) TrueID <<http://news.trueid.net/detail/736815>>.

